

[Steen Folke]

opposition, der gør det. Vi mener altså, at det er bedre end ingenting, at partiet i opposition vil være med til at føre en lidt mere progressiv politik; og vi agter at stemme for den dagsorden, hr. Lasse Budtz har foreslået, selv om vi selvfølgelig kunne tænke os en betydelig skarpere dagsorden uden de opblødende formuleringer, der ligger i denne. Vi kunne i og for sig tænke os en dagsorden, som lagde klart op til et stop for enhver form for støtte, igennem EF, igennem NATO og ad andre kanaler, til militærdiktaturet. Vi mener, det er et vigtigt resultat af denne debat, hvis der bliver et flertal for socialdemokratiets dagsorden.

Jeg synes ikke, at statsministerens opregning af, hvad Danmark havde gjort, var særlig imponerende. Det er rigtigt, at der var det med lånet, som man alligevel ikke ville eftergive, og at regeringen i NATO har udtalt sin bekymring. Oprigtigt talt, hr. statsminister, imponerer det os ikke, og det ændrer ikke ret meget ved forholdene i Tyrkiet, at den danske regering i NATO har udtrykt sin bekymring. Jeg tror, at generalerne er relativt ligeglade med en sådan udtrykt bekymring. Det, der betyder noget, er konkrete handlinger, og der var altså en mulighed for konkrete handlinger i forbindelse med NATO. Jeg er godt klar over, at udsigten til sådanne konkrete handlinger ikke er særlig gunstig.

Hr. Bjørn Elmquist fremførte ligesom andre en kritik af forholdene i Tyrkiet, men også han var med hensyn til grundlovsudkastet meget vag og spagfærdig. Han sagde godt nok, at der var en lang række mangler og svagheder, men det er en meget pæn formulering af den klare undergravelse af demokratiske rettigheder og frihedsrettigheder, som ligger tydeligt indbygget i denne forfatning. Jeg må nok sige, at ordføreren for Danmarks liberale parti burde kunne udtale sig nok så markant om, hvordan den nye forfatning reelt ser ud. Og så sagde han, hvad jeg var ked af, at han er enig med statsministeren: lad nu det tyrkiske folk tale på søndag, som om det, man får på søndag, er en fri meningstilkendegivelse fra det tyrkiske folk. Det er det aldeles ikke. Det er en afstemning, der i den grad kontrolleres af juntaen og sker på dens vilkår, hvor alle, der har ytret sig imod den nye forfatning, bliver forfulgt, bliver afskåret fra at tage til orde. Dette og en hel masse andre ting betyder, at

der aldeles ikke er tale om en fri meningstilkendegivelse, og derfor er der ingen grund til ærbødigt at afvente, at det tyrkiske folk får talt på søndag. Det er overhovedet ikke det, der bliver tale om. Det synes jeg egentlig at hr. Bjørn Elmquist skulle være klar over.

Hr. Erhard Jakobsen påstod, at det aldeles ikke var menneskerettighederne i Tyrkiet, der interesserede forespørgerne. Det var nu altså det, jeg talte om, hr. Erhard Jakobsen.

Hr. Erhard Jakobsen påstod, at vi brugte en stor del af taletiden til at genere USA. Jeg mener ikke, at jeg nævnte USA med ét ord i mine 2 indlæg her i salen. Det betyder da ikke, at jeg ikke i øvrigt mener, at USA har et medansvar for det, der foregår i Tyrkiet; det vil jeg da meget gerne sige på denne foranledning, at det mener jeg i høj grad USA har. Det var faktisk ikke det, min tale handlede om, men for hr. Erhard Jakobsen er det ligegyldigt, hvad man siger. Han er så forudindtaget, at han hører en stor tale om USA, uanset at man ikke har nævnt USA med ét ord.

Hr. Bernhard Baunsgaard holdt en tale, der jo mest drejede sig om de her dagsordener og om, hvordan de radikale nu skulle stille sig til dagsordenerne: på den ene side var den ene jo rigtig, på den anden side var den anden jo rigtig – ja, jeg forstod det nærmest sådan, at hvad de radikale gør med hensyn til at stemme om dagsordenerne, afhænger af, hvad for en dagsorden der først kommer til afstemning; det bliver afgørende for de radikales holdning. Det synes jeg er en ny og interessant variant af radikal politik. Det er virkelig et tordnende radikalt »måske«, der her er givet udtryk for. Nu ved jeg ikke, om det er denne næstformand, der kommer til at beklæde sædet i morgen, når der skal stemmes, men det bliver spændende, hvad den til den tid siddende formand vil sætte først til afstemning, for det er åbenbart det forslag, der får de radikales stemmer. Jeg håber, vil jeg gerne understrege, at socialdemokratiets dagsorden bliver vedtaget.

Jeg synes i øvrigt, at hr. Bernhard Baunsgaard på udmærket vis har kritiseret socialdemokratiet for, dengang de havde regeringsmagten, at gå alt for langsomt til værks, være alt for tålmodig, vente alt for længe. Jeg mener, at hr. Bernhard Baunsgaard har fuldstændig ret i den kritik.